

«La finamira ei da recaltgar puncts el Cup mundial»

Dapi quest unviern ei Cla-Ursin Nufer commember dil cader B da cuorsa liunga da Swiss Ski. Ina dallas finamira dil giuven Tutschin ei da recaltgar puncts el Cup mundial. Al campiunadi mundial da cuorsa liunga dils curriders sut 23 onns il fevrer vegnent en Slovenia vul el seplazzar sut ils sis meglers.

HANS HUONDER/FMR

Cla-Ursin Nufer (22) ei carschiu si en Val Tujetsch, leu nua ch'il sport da cuorsa liunga ha tradiziun. La vischinonza alla loipa ha el lu era nezegiau per s'inamurar el sport da cuorsa liunga. El ei marschaus d'in cader a l'auter ed ei ussa commember dil cader B da Swiss Ski. S'ambiziun ei gronda, aschia ch'il cader A e forsia schizun in di l'equipa naziunala ein bein pusseivels da contonscher. Suentar igl emprendissadi da bostger tier la vischnaunca da Tujetsch eis el sedecidiu per la via professionala da cuorsa liunga. La FMR ha discurreu cun Cla-Ursin Nufer dil Club da skis Sedrun-Tujetsch davart las preparativas per la stagiun nova e las finamiras.

FMR: Cla-Ursin Nufer, il schaner vargau haveis Vos gudignau l'emprema ga in tetel da campium svizzer da cuorsa liunga dall'elita. Cu astgan ins veser Vos l'emprema ga sisum il podest dil Cup mundial ni silmeins culs emprems puncts dil Cup mundial?

Cla-Ursin Nufer: Il mument d'esser sil podest ei lunsch naven. Sche quei vegn ad esser zacu il cass sai jeu buca dir. Ils proxims dus onns hai jeu denton la finamira da recaltgar ils emprems puncts el Cup mundial. Quei ei denton ina finamira – ina prognosa fuss aunc ina ga enzatgei auter. Magari va ei denton pli spert che quei ch'ins manegia e spetga.

Las preparativas per la stagiun nova marschan, sin tgei spetga in currider nordic il pli vess cu ei va encunter igl unviern: Ei quei l'emprema cuorsa ni l'emprema enconuschientscha con buna che la fuorma ei en cumparegliaziun culs auters?

Atgnamein da veser con buna che la fuorma ei en cumparegliaziun culs auters curriders. Ellas empremas cuorsas ei quei denton buca adina aschi sempel. Magari mauncan aunc singuls curriders e lu dependa ei era sch'igl ei ina cuorsa dil Cup svizzer ni dil Cup Continental. Tiel Cup Continental ei la cumparegliaziun gia buna, pertgei leu separticipeschan era curriders denter auter dalla Frontscha e l'Italia.

Con fits ei Cla-Ursin Nufer per las empremas cuorsas?

La stad hai jeu saviu trenar bein. Bia meglier sai jeu buca pli far quei. Quest atun sun jeu denton era staus empau staunchels, probabel pervia dils trenaments intensivs la stad. Per quei motiv ha ei lu era giu num dar caschun al tgerp da serevegnir. Jeu hai giu dis cul sentiment d'esser fit e lu puspei miserias, mo il mument hai jeu in bien sentiment. La finamira ei d'esser promts pil schaner. Las davos treis jamnas hai jeu absolviu exact 500 km sin loipa a Tavau.

Vus caracteriseis sesez sco currider a liunga distanza, mo luvreis era vid las habilitads da concorrenzas sin distanzas cuortas. Tgei miglier ha ei dau en quei grau en vesta alla stagiun nova?

Mia preferenza ein claramain las distanzas liungas. Per quei motiv dun jeu era peisa a quellas els trenaments. Jeu hai danovamein luvrau fetg vid la tecnica damai che lezza era aunc adina buca optimala, sch'ins vul dir aschia adina empau miu problem. Jeu hai trenau bia sin distanza, mo era tenu en egl las distanzas empau pli cuortas. Gest quellas per las concorrenzas da staffetta (5 e 10 km) ein era impurtontas per mei.

Dapi treis onns ei la cuorsa liunga aschidadir Vossa professiun. Co eis ei pusseivel da viver dil sport senza esser alla testa dall'elita mundiala?

Cla-Ursin Nufer al campiunadi svizzer da cuorsa liunga 2021 en sia patria a Sedrun-Rueras.

FOTO HANS HUONDER

Atgnamein sai jeu buca viver dalla cuorsa liunga. Jeu hai il cletg ch'ieu sai habitar a Tavau tier miu tat e ch'ieu sai aschia spargnar. Senza il sustegn da pliras varts mass ei medemamein buca. Jeu hai ina pintga paga dil militar quels dis ch'ei ei aschidadir miu patrùn, quei ei 130 dis per onn. Il rest per viver vegn da sponsors, per exempel igl Agid da sport svizzer.

Vies dacasa ei Tavau. Tgei fa Tavau aschi special pils curriders nordics, mo era per auters sportists?

Ei dat differents facturs. En emprema lingia la pussevividad da saver trenar sin neiv gia baul igl atun. Las cundiziuns ein bunas, il mument savein nus cuorer sin ina loipa da quater kilometers. Tavau ei Center naziunala da prestaziun per la cuorsa liunga e perquei treneschan ils pli biars curriders era cheu. Da quels sai jeu secapecha profitar. Medemamein vivan ils pli biars trenaders a Tavau. Igl ei pia in pachet ideal, surtut pils curriders giuvens.

Quest unviern ei Cla-Ursin Nufer dil Club da skis Sedrun-Tujetsch commember dil cader B da cuorsa liunga da Swiss Ski.

FOTO SWISS SKI

Vus essas igl emprem onn el cader B da Swiss Ski. Commembers da quel fan ton cuorsas dil Cup mundial, Cup Continental sco era Swiss Cup. Nua vegnan ins a veser Vos il pli stedi igl unviern vegnent?

Mia finamira ei claramain il Cup mundial. Entochen ussa hai jeu saviu separticipar a

treis cuorsas da quel. Lu separticipeschel jeu era quest unviern al Cup Continental. Quel ha liug duront tschun fins d'jamna en Svizra ni en tiaras vischinontas. L'emprema ei la secunda fin d'jamna dil december da Ulrichen el Valleis, la secunda ei allura in'jamna avon Nadal ell'Austria.

Ils 24 da november 2023 ei l'emprema cuorsa dil Cup mundial da cuorsa liunga dalla stagiun nova a Ruka en Finlanda. Essas Vos dalla partida leu ni cu vesin nus Vos l'emprema ga el Cup mundial questa stagiun?

Na, a Ruka vegn jeu buca ad esser dalla partida. A quellas cuorsas separticipeschan suletta-mein curriders dil cader A e dall'equipa naziunala. Jeu sperel denton da saver cuorer las empremas concorrenzas dil Tour de ski. Avon Daniev ei quei a Toblach ell'Italia e suenter Daniev a Tavau. Probabel vegn jeu lu a terminar il Tour de ski, la finamira ei denton da saver separticipar il schaner era allas cuorsas dil Cup mundial el Valleis. Silsuenter vesin nus vinavon, quei dependa secapescha era dalla constellaziun corporala e surtut era da buca esser malsaus e blessaus.

Tgeininas ein las finamiras da questa stagiun – tgei astgan ins spitgar da Cla-Ursin Nufer?

Mia finamira ei da saver separticipar aschi stedi sco pusseivel a cuorsas dil Cup mundial. Quei vegn ad esser il cass surtut en Svizra, nua che Swiss Ski ha sco tiara organisonta in pli grond contingent da participontas e participonts. La finamira ei denton era da saver esser dalla partida al Cup mundial en autras tiaras. Ina gronda finamira da quest unviern ei il campiunadi mundial da cuorsa liunga dils curriders sut 23 onns il fevrer en Slovenia. Leu less jeu empruar da serangar sut ils emprems sis. Suentar stoss jeu denton aunc sequalificar.

Per finir ina damonda che pertucca il material: El Cup mundial alpin ha ei dau in'emprema disqualificaziun quest atun pervia dil fuor, il mied mischedau ella materia d'unscher skis ch'ei vegnius scumandaus. Con gronds ei quei tema tiels curriders nordics?

Nus havein era gia discurreu davart quella problematica ed jeu persunalme in spanegiau tgei che succeda. Da principi ei quei scamond denton ina buna causa. Obligai da far il meglier pusseivel ei denton la gliעד che prepara e fa servis dils skis.

BREIL

«Dunna glina raquenta» cul Chor d'affons Sumvitg

La proxima fin d'jamna concertescha il Chor d'affons Sumvitg ella baselgia a Breil. La purschida da cant dils affons vegn cumpletada da praulas. Dapi 25 onns seprenta il Chor d'affons Sumvitg regularme in alla publicitad. Quest atun succeda quei ella baselgia a Breil. Il program cul tetel «Dunna glina raquenta» cumpiglia 20 canzuns. Quellas fan lu era tutta honur al motto dils dus concerts: La glina, la notg, ils spërts, las steilas ed ils siemis. Flavia Walder che diregia il chor dapi igl onn 2006 e che vegn sustenida dalla vicedirigeta Marina Bearth, ha danovamein preparau in program variont. 30 cantaduras e cantadurs giuvens dall'entira Surselva vegnan a presentar quei ch'ei vegniu exercitau ils davos meins. Quei ei buca mo il cant sco tal, mobein era la coreografia che vegn adattada al tema. Accumpignaus vegn il chor dil pianist Retus Pfister ed il program da cant vegn cumpletaus da praulas raquintadas d'Anna Cathomas. (fmr/hh)

Ils concerts han liug sonda, ils 25 da november 2023 allas 19.00 e dumengia, ils 26 da november 2023 allas 16.30 mintgamai ella baselgia a Breil.

Il Chor d'affons Sumvitg ei semtgau pils dus concerts dalla proxima fin d'jamna.

FOTO MAD

VIAFIER MATTERHORN-GOTTHARD

25 novs trens

Visualisaziun dil niev tren Orion dalla MGB.

FOTO MAD

La Viafier Matterhorn-Gottard ha empustau tier l'interpresa svizra Stadler Rail SA 25 novs trens d'autotracziun Orion. Per la Viafier Matterhorn-Gottard ei quei la pli gronda cumpra d'infrastructura ella historia dall'interpresa. Entochen 2030 ei perfin previu d'investir 420 milliuns francs en novs trens.

Sco quei che la Stadler Rail SA ha communicau cun suttascriver il contract da cumpra cun la Viafier Matterhorn-Gottard (MGB), vegni l'interpresa ad entscheiver a construir ils novs trens naven da 2025. La Viafier Matterhorn-Gottard ha empustau 25 novs trens d'autotracziun Orion. Gia entochen d'atun 2025 duei igl emprem tren vegnir furnius e mess en funcziun el decuors digl emprem quartal 2026. Tenor la planisaziun vegn l'interpresa Stadler Rail a furnir naven da lu mintga sis jamnas in ulteriur tren d'autotracziun.

Investiziuns da 420 milliuns francs

La strategia da flotta dalla viafier MGB preveda da cuvierer il trafic da persunas regional entochen igl onn 2030 exclusivamein cun trens d'atotracziun. Suentar haver cumprau ils emprems trens d'autotracziun Comet denter igl onn 2007 e 2014 han ins decidiu da realisar ina strategia en duas etappas culs novs trens d'autotracziun Orion. Il volumen d'investiziun per tut ils 37 trens entochen 2030 munta a ca. 420 milliuns francs. Fernando Lehner, CEO dalla Viafier Matterhorn – Gottard, di ch'els novs trens Orion hagian biars avantatgs pils tschancans dalla MGB: «L'orientaziun consequenta sin ina flotta uniforma vegn ad esser positiva per las pussevivitàs d'utilisaziun e per la flexibilitad en la planisaziun.» Surtut profiteschian ils hospis: Ils novs trens porschien dapli confort, dapli spazi da fermada e WLAN senza interrupziuns. Ed ils trens cun autotracziun sappien circular sin l'entira reit da la viafier MGB tranter Zermatt e Mustér. (cdm/fmr)